

Til lovforslag nr. L 138. Tillægsbetænkning afgivet af Arbejdsmarkedsudvalget den 15. december 1992

Tillægsbetænkning

over

Forslag til lov om ændring af lov om ferie

(Anvendelse af renteafkastet af FerieKonto til uddannelsesformål)

Udvalget har, efter at lovforslaget ved 2. behandling blev henvist til fornyet udvalgsbehandling, behandlet dette i to møder og har herunder stillet spørgsmål til arbejdsministeren, som denne har besvaret dels skriftligt, dels i samråd. To af udvalgets spørgsmål til arbejdsministeren og dennes svar er optrykt som bilag til tillægsbetænkningen.

Arbejdsministeren har i samråd præciseret svaret på spørgsmål 25, som indebærer, at rets-

tilstanden senest den 1. januar 1995 er som angivet i lovforslagets § 26, stk. 2, medmindre et flertal inden da har ændret loven.

Herefter indstiller et *flertal* (udvalget med undtagelse af Socialistisk Folkepartis og Fremskridtspartiets medlemmer) lovforslaget til *vedtagelse uændret*.

Et *mindretal* (Socialistisk Folkepartis og Fremskridtspartiets medlemmer af udvalget) indstiller lovforslaget til *forkastelse*.

Jytte Andersen (S) Bakholt (S) Ole Vagn Christensen (S) Poul Erik Dyrhund (S)

Hans Jørgen Jensen (S) fmd. Lone Møller (S) Taanquist (S) Lilli Gyldenkilde (SF) nfmd.

Duetoft (CD) Pia Christmas-Møller (KF) Kai Dige Bach (KF) Charlotte Antonsen (V)

Helge Sander (V) Jørgen Winther (V) Poul Nødgaard (FP) Lone Dybkjær (RV)

Glønborg (KRF)

Nogle af udvalgets spørgsmål til arbejdsministeren og dennes besvarelse heraf

Spørgsmål nr. 2:

Ministeren bedes redegøre for, hvorvidt lovforslaget indeholder elementer af ekspropriation af lønmodtagermidler.

Spørgsmål nr. 3:

Ministeren bedes indhente Justitsministeriets lovkontors vurdering af, hvorvidt lovforslaget er i overensstemmelse med grundlovens regler om ekspropriation. Der udbedes endvidere en vurdering af, hvorvidt det fremsatte lovforslag kan opfylde formålet i henhold til finanslovaftalen uden vedtagelse af yderligere ændringsforslag.

Svar:

Jeg vedlægger Justitsministeriets skrivelse af 10. december 1992, hvortil jeg kan henholde mig.

På baggrund af de synspunkter, som nu også fremgår af Justitsministeriets udtalelse, var det nødvendigt at udmønte forslaget på en anden måde end gennem anvendelse af feriefondsmidlerne og en ændring af fondens formål.

Feriefonden oppebærer forskellige indtægter. En af disse indtægter er renteafkastet af FerieKonto, og L 138 omhandler alene en regulering af renteafkastet af FerieKontomidlerne.

Feriekontosystemet er oprettet i medfør af ferielovens § 19. For at opfylde formålet med finanslovaftalen vil det være tilstrækkeligt kun at ændre § 19, når man accepterer, at en mindre del af de 200 mio. kr. først indbetales i 1994.

Justitsministeriet
10. december 1992

Arbejdsministeriet har den 8. december 1992 anmodet Justitsministeriet om en udtalelse til brug for besvarelsen af spørgsmål nr. 2 og 3 fra Folketingets Arbejdsmarkedsudvalg vedrørende L 138, Forslag til lov om ændring af lov om ferie. (Anvendelse af renteafkastet af

FerieKonto til uddannelsesformål), (L 138 - bilag 2).

Spørgsmålene har følgende ordlyd:

- »2. Ministeren bedes redegøre for, hvorvidt lovforslaget indeholder elementer af ekspropriation af lønmodtagermidler.
3. Ministeren bedes indhente Justitsministeriets lovkontors vurdering af, hvorvidt lovforslaget er i overensstemmelse med grundlovens regler om ekspropriation. Der udbedes endvidere en vurdering af, hvorvidt det fremsatte lovforslag kan opfylde formålet i henhold til finanslovaftalen uden vedtagelse af yderligere ændringsforslag.«

Arbejdsministeriet har oplyst, at man alene ønsker Justitsministeriets udtalelse om problemstillingen vedrørende ekspropriation.

I den anledning skal Justitsministeriet herfter udtale følgende:

1. Forslaget til ny affattelse af ferielovens § 19 har følgende formulering:

»§ 19. Medmindre andet følger af loven, ydes feriegodtgørelse gennem et system, FerieKonto, der sikrer, at feriegodtgørelsen udbetales til lønmodtageren, når ferien holdes. Arbejdsministeren fastsætter nærmere regler herom.

Stk. 2. Arbejdsministeren bestemmer inden den 31. januar 1993 og inden den 31. december 1993, hvor stor en del af renteafkastet af FerieKonto i hvert af årene 1993 og 1994 der skal tilfalde Arbejdsmarkedets Feriefond, og hvor stor en del der skal anvendes til uddannelsesformål til lønmodtagere. Der kan for 1993 og 1994 tilsammen anvendes op til 200 mio. kr. til uddannelsesformål. Arbejdsministeren kan fastsætte nærmere regler om overførsel af renteafkastet.«

Som ny § 26, stk. 2, foreslås indsat følgende bestemmelse:

»Stk. 2. Fondens (Arbejdsmarkedets Feriefond) midler består af renter og andet afkast af kapitalen, renteafkast fra FerieKonto, jf. § 19,

forældet feriegodtgørelse, beløb, som ikke har kunnet anvises, og andre beløb, som i medfør af loven tilfalder fonden.«

Forslaget er blandt andet ledsaget af følgende bemærkninger:

»(Finanslovs)Forliget foreslås udmøntet ved at regulere tilgangen af midler til Feriefonden, således at den i 1993 og 1994 ikke oppebærer hele renteafkastet af de indbetalte feriegodtgørelsesbeløb, men kun en af arbejdsministeren efter forhandling med Feriefondens bestyrelse fastsat andel. Resten kan anvendes til det angivne uddannelsesformål. Det præciseres, at der er tale om uddannelsesformål for lønmodtagere.

.....

Der sker ingen ændring i reglerne for anvendelsen af de midler, som allerede i dag tilhører Feriefonden, eller for midler, som fremtidig tilfalder den.

.....

Som et modstykke til ændringen af § 19 foreslås det (i § 26, stk. 2) at lovfæste Feriefondens indtægter. Arbejdsministeren har tidligere givet Rigsrevisionen tilsagn om at gøre dette ved først give lejlighed. Denne lovændring bør derfor være permanent.«

2. Det følger således udtrykkeligt af lovforslaget, at der ikke fra lovgivningsmagts side tilsigtes at gøre indgreb i de midler, som i dag tilhører Feriefonden. Det er heller ikke tanken at ændre ordningen med hensyn til overførsel af de midler i form af forældet feriegodtgørelse, beløb, som ikke har kunnet anvises, og andre beløb, som i medfør af loven tilfalder fonden, jf. lovens §§ 21, stk. 3, 22, stk. 1, og 24, samt § 16, stk. 2, i bekendtgørelse nr. 124 af 29. marts 1984 om feriegodtgørelse.

Lovforslaget regulerer alene tilgangen af midler til fonden for årene 1993 og 1994 ved, at arbejdsministeren kan bestemme, hvor stor en del af renteafkastet fra FerieKonto der skal tilkomme Feriefonden, og hvor stor en del der skal anvendes til uddannelsesformål for lønmodtageren.

En nærmere redegørelse for Feriefondens indtægter og adgangen til at disponere over renteafkastet af Feriekonto findes i statsrevisorernes beretning 5/1986 om en undersøgelse af regnskaber m.v. vedrørende Arbejdsmarkedets Feriefond og beretning 3/90 af 12. marts 1992

om Arbejdsmarkedets Feriefonds støtte til Dansk Folkeferie til anlæg af feriecentre m.v.

3. Den ændrede affattelse af ferielovens § 19 og § 26 træder efter L 138 i kraft 1. januar 1993. Bestemmelsen i lovens § 19, stk. 2, har alene efter sin ordlyd betydning for renteafkastet af FerieKonto i hvert af kalenderårene 1993 og 1994 og gælder derfor alene for de renter, der tilskrives i perioden 1. januar 1993 til 31. december 1994.

4. Efter § 13 i bekendtgørelse nr. 124 af 29. marts 1984 om feriegodtgørelse skal arbejdsgiveren efter hvert kvartals udløb til FerieGiro indbetale den optjente feriegodtgørelse. Beløbet forfalder til betaling den 1. i måneden efter kvartalets udløb med sidste rettidige betalingsdag den 10. i forfaldsmåneden. For feriegodtgørelse, der forfalder til betaling den 1. januar – dvs. med hensyn til oktober kvartal – er sidste rettidige betalingsdag den 17. januar. Optjeningsåret følger med hensyn til feriegodtgørelse kalenderåret.

Det anførte er ensbetydende med, at arbejdsgiverne skal indbetale feriegodtgørelse optjent i oktober kvartal 1992 senest den 17. januar 1993.

Arbejdsministeriet har over for Justitsministeriet oplyst, at bestemmelsen i forslagets § 19, stk. 2, angår alle renteindtægter i 1993 og 1994, der stammer fra feriepengemidler i FerieKonto. I beregningsgrundlaget indgår således også den feriegodtgørelse, der indbetales til FerieKonto for oktober kvartal 1992, samt f.eks. krav om feriegodtgørelse, der endnu ikke er forældet og derved endnu ikke er tilfaldet Arbejdsmarkedets Feriefond efter ferielovens § 21. Tilsvarende gælder med hensyn til renteafkast fra feriegodtgørelse, der ikke er hævet af lønmodtageren inden udløbet af det ferieår (1. maj), i hvilken ferien skulle være afholdt, og som først efter denne dato tilfalder Feriefonden efter ferielovens § 22.

Arbejdsministeriet har endvidere oplyst, at FerieKonto får tilskrevet renter ved slutningen af hver måned og således første gang i 1993 vil få tilskrevet renter pr. 31. januar 1993.

5. I statsrevisorernes beretning 3/90 af 12. marts 1992 om Arbejdsmarkedets Feriefonds støtte til Dansk folke-ferie til anlæg af ferie-

centre m.v. anføres, side 21, blandt andet følgende:

»Feriefondens hovedindtægt er renteindtægten fra staten af indestændet i FerieGiro, dvs. de midler, som arbejdsgiveren indbetaler til FerieGiro, hvor de henstår, indtil de udbetales til de pågældende lønmodtagere.

Denne indtægt udgjorde i årene 1987-1989 henholdsvis 165,1 mio. kr., 172,6 mio. kr. og 171,4 mio. kr.

Det retlige grundlag for indtægten findes efter Rigsrevisionens opfattelse ikke i ferieloven, men i den bevillingsmæssige hjemmel for statens udgift til forrentning af indestændet i FerieGiro, dvs. de årlige bevillingslove og Finansudvalgets aktstykke nr. 471 af 2. juni 1980, hvor der blev truffet beslutning om, at indestændet skulle forrentes med Nationalbankens til enhver tid gældende diskonto + 1 pct.

Arbejdsministeren gav i sin redegørelse af 15. februar 1988 til statsrevisorerne. . . . udtryk for den opfattelse, at § 19 i ferieloven indeholdt en bemyndigelse, som gav ministeren hjemmel til at fastsætte regler om anvendelse af FerieGiro-systemets indtægter. Arbejdsministeren var imidlertid enig i, at der manglede en klar hjemmel for retten til at disponere over et renteafkast af de indestående midler.«

Som det fremgår af redegørelsen, er det ikke hidtil direkte fremgået af ferieloven eller den dertil knyttede bekendtgørelse, at renteafkastet

af de indbetalte feriepenge tilfalder Arbejdsmarkedets Feriefond. Rigsrevisionen og statsrevisorerne har fundet anledning til at rejse betydelig tvivl om hjemmelsspørgsmålet.

Denne drøftelse af hjemmelsspørgsmålet og det, som i øvrigt er fremkommet i forbindelse med Rigsrevisionens og statsrevisorerens indgåede undersøgelser i forbindelse med Arbejdsmarkedets Feriefonds forhold, synes at hvile på den forudsætning, at Feriefonden ikke på noget tidspunkt har haft et retskrav på at få udbetalt renteafkastet fra FerieGiro.

Justitsministeriet må derfor lægge til grund, at feriefonden ikke får ejendomsretten til de løbende indbetalte feriemidler eller til renteafkastet heraf, før beløbene udbetales til Feriefonden.

Under henvisning til, at der således ikke sker indgreb med hensyn til de midler, der allerede befinder sig i fonden, men der alene sker en ændring i den i ferielovgivningen fastlagte administration af feriepengeordningen, er det Justitsministeriets opfattelse, at der ikke med det foreliggende lovforslag gøres indgreb i allerede erhvervede rettigheder.

Den lovgivende magt kan i et tilfælde som det foreliggende, uden at der kan rejses spørgsmål om ekspropriation, til enhver tid ved lov bestemme, hvorledes der skal forholdes med de midler, der hidrører fra feriepengeordningen, og som endnu ikke er udbetalt til Arbejdsmarkedets feriefond.

Hans Engell

/ Christian Trønning

Spørgsmål nr. 25:

Kan ministeren bekræfte, at retstilstanden, når beløbet på 200 mio. kr. er overført til uddannelsesformål, herefter er, at beløbene som hidtil vil blive overført til Feriefonden?

Svar:

Jeg kan besvare spørgsmålet bekræftende, idet den foreslåede § 19, stk. 2, efter sit indhold vil have udtømt sin virkning den 31. december 1994, jf. bemærkninger til lovforslagets § 2.

Endvidere kan jeg påpege, at det i modsætning til i dag fra lovens ikrafttræden vil fremgå direkte af loven, at renteafkastet af FerieKonto tilfalder Arbejdsmarkedets Feriefond, jf. den foreslåede § 26, stk. 2.